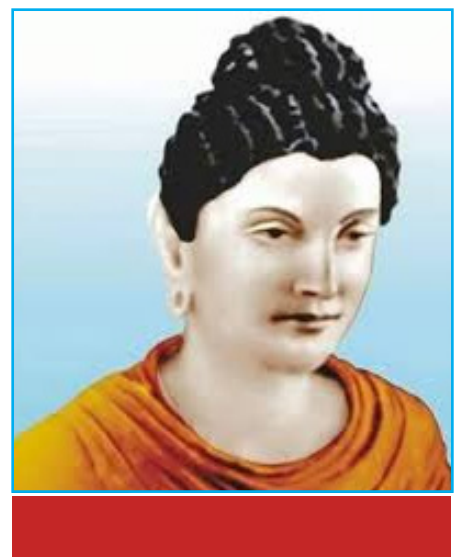

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”

<https://www.facebook.com/profile.php?id=161037521061610>

“Equality and Justice”

स्वतंत्रता, समानता, भाईचारा

ਪਟਿਆਲਾ

PATIALA On line paper 20 ਨਵੰਬਰ 2025 ਵੀਰਵਾਰ “ਰੋਜ਼ਾਨਾ” ਚੌਥਾ ਸਾਲ w.e.f. 15 August 2022 ਪਟਿਆਲਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ- ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ whatsapp. 91-94636-01616 email. hardipchumber57@gmail.com ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ- ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ

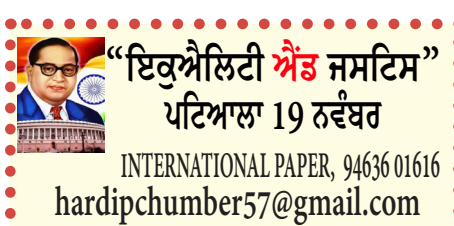

ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦ ਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੈ

(Google pay 91-9463601616 HARDIP SINGH STATE BANK OF INDIA ACCT NO-10566643658 . IFSC- SBIN0050773

150 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 5 ਵਰਕਿੰਗ ਫੂਮੈਨ ਹੋਸਟਲ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ,-ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ

ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਇਸਤਰੀ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੰਮਕਾਜੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਮਾਜਿਕ

ਸੁਰੱਖਿਆ, ਇਸਤਰੀ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 150 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 5 ਵਰਕਿੰਗ ਫੂਮੈਨ ਹੋਸਟਲ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਮੋਹਾਲੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿੱਚ 3, ਜਦਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਹੋਸਟਲ ਬਣੇਗਾ।

ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਸਸਤਾ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਵਿਕਲਪ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ

ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਰਕਿੰਗ ਫੂਮੈਨ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਹੋਸਟਲ ਸਿਰਫ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸਫ਼ਰ ਹੋਰ ਵੀ ਸੁਖਾਲਾ ਬਣੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਸ਼ਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ, ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ

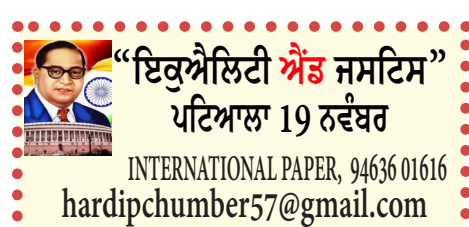

ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਰਕਿੰਗ ਫੂਮੈਨ ਹੋਸਟਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕੇ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ INDIABULLS ਜਾਂਚ ਮਾਮਲੇ 'ਚ CBI, SEBI ਨੂੰ ਪਾਈ ਝਾੜ !

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ FIR ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੀ ਰੋਕ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਇੰਡੀਆਬੁਲਸ ਹਾਊਸਿੰਗ ਫਾਈਨੈਂਸ ਲਿਮਟਿਡ (IHFL) ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੱਕੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਜਕਣ ਲਈ CBI ਅਤੇ SEBI ਨੂੰ ਝਾੜ ਪਾਈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ CBI ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ SEBI, SFIO ਅਤੇ ED ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ।

ਜਸਟਿਸ ਸੁਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜਸਟਿਸ ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਐਨ. ਕੇਟਿਸਵਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਾਰਕੀਟ ਰੈਗੂਲੇਟਰ SEBI ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਦੋਹਰੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਲਈ ਝਾੜ ਪਾਈ।

ਜਸਟਿਸ ਸੁਰਿਆ ਕਾਂਤ ਨੇ CBI ਦੇ ਰਵੱਈਏ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਕਿਹਾ, “ ਅਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ ਕਿ CBI ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਹਿਜ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਦੇਸ਼ਤਾਨਾ ਰਵੱਈਆ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ।”

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ FIR ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੀ ਰੋਕ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਪੈਸਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਕਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਪੈਸਾ, ਜੋ ਇੱਥੇ-ਉੱਥੇ ਘੁੰਮਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦਾ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ 10 ਫੀਸਦ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਸਹੀ ਹਨ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸ਼ੱਕੀ ਹਨ।

SC ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ CBI ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ (MCA) ਦੁਆਰਾ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ NGO ‘ਸਿਟੀਜ਼ਨਜ਼ ਫ੍ਰਿੰਡਲ ਬਲੇਅਰ ਫੋਰਮ’ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜਦੋਂ SEBI ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਜਕ ਦਿਖਾਈ, ਤਾਂ ਜਸਟਿਸ ਕਾਂਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ ਜਦੋਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ’ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਕਿਉਂ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤ ਹਨ?”

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵੀ

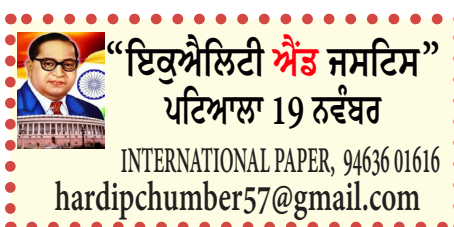
ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ED ਦੁਆਰਾ IHFL ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ।

ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਵਕੀਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀ (NBFC) ਇੰਡੀਆਬੁੱਲਜ਼ ਨੇ ਵੱਡੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਪੈਸਾ ਫਿਰ ਘੁੰਮ ਕੇ (round-tripping) ਇੰਡੀਆਬੁੱਲਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਦੌਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੰਪਨੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਰੈਗੂਲੇਟਰਾਂ (RBI, MCA, SEBI, ED, CBI, EOW, ਆਦਿ) ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਸਮੀਰ ਗਹਿਲੋਤ 2022-23 ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਨੀਤੀਸ਼ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਅਸਤੀਫਾ; ਭਲਕੇ 10ਵੀਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਵਾਰ ਲੈਣਗੇ ਹਲਫ਼

ਗਾਂਧੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਗਮ, ਦੋ ਸਟੇਜਾਂ, 150 ਮਹਿਮਾਨ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਅਤੇ 11 ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣਗੇ ਸ਼ਾਮਲ

ਨੀਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਲਕੇ ਯਾਨਿਕੀ ਵੀਰਵਾਰ, ਉਹ 10ਵੀਂ ਵਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣਗੇ। ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਸਵੇਰੇ 11:30 ਵਜੇ ਗਾਂਧੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਦੋ ਸਟੇਜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ

ਅਤੇ 11 ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। 150 ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਹਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸੈਂਟਰਲ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਨੀਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ NDA ਵਿਧਾਇਕ

ਦਲ ਦਾ ਆਗੂ ਚੁਣ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੁੱਧਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ ਪਟਨਾ ਦੇ ਭਾਜਪਾ (BJP) ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਇਕ ਦਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮਰਾਟ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਵਿਧਾਇਕ ਦਲ ਦਾ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਵਿਜੇ ਸਿਨਹਾ

ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦਾ ਉਪ-ਨੇਤਾ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰਾਟ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਵਿਜੇ ਸਿਨਹਾ ਹੀ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (Deputy CM) ਹੋਣਗੇ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ, ਭਾਜਪਾ ਵਿਧਾਇਕ ਦਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, JDU ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਦਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੀਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਗੂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਨੇ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ'-ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ

ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਈ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ

ਵਾਜ਼ੇਦ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਣ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ

ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਾਜ਼ੇਦ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਭਾਰਤ ਨੇ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨਾ ਛੱਡਦੀ, ਤਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਸੀ।”

ਵਾਜ਼ੇਦ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਯੂਨਿਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੇ ਢੋਲ ਵਜਾ ਕੇ ਕੂੜਾ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਲੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 19 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੇ ਸੜਕਾਂ ‘ਤੇ ਕੂੜਾ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਲੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਨਿਗਮ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਢੋਲ ਵਜਾ ਕੇ ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਕੂੜਾ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਕੂੜਾ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਅੱਜ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਮਹਿਲਾ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਮਮਤਾ

ਡੋਗਰਾ ਮੇਅਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਬਬਲਾ ਦੇ ਘਰ ਢੋਲ ਲੈ ਕੇ ਪਹੁੰਚੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡੱਡੂਮਾਜਰਾ ਤੋਂ ਕੂੜਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਢੋਲ ਵਜਾਉਣ ਕਾਰਨ ਮਮਤਾ ਡੋਗਰਾ ਅਤੇ ਮੇਅਰ ਦੇ ਪਤੀ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਬਲਾ

ਵਿਚਕਾਰ ਗਰਮ-ਗਰਮ ਬਹਿਸ ਹੋ ਗਈ।

ਮਮਤਾ ਡੋਗਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਆਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕਰਨਾ ਬੰਦ

ਕਰਨ। ਡੱਡੂਮਾਜਰਾ ਅਤੇ ਮਨੀਮਾਜਰਾ ਦੇ ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਕੂੜੇ ਦੇ ਢੇਰ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਮੇਅਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਬਲਾ ਨੇ ਆਏ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕੂੜੇ ਲਈ ਕਿਸ ਦਾ ਚਲਾਨ ਕਟਵਾਉਣਗੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਡਰੱਗ ਮਨੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਗਾਇਬ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਨਸ਼ੀ ਦਾ ਸਾਥੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ, 6 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਬਰਾਮਦ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 19 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਨਸ਼ੀ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸਨੇ ਲੁਪਿਆਣਾ ਦੇ ਜਗਰਾਉਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲਖ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਡਰੱਗ ਮਨੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਗਬਨ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਖਤੀ ਦਿਖਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਮੁਨਸ਼ੀ ਨੇ ਭੇਤ ਖੋਲ੍ਹਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ

ਮੁਨਸ਼ੀ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਕੋਲੋਂ 6 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 13 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਨਸ਼ੀ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਮਨੇਜ ਕੁਮਾਰ ਉਰਫ਼ ਮੰਗੂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਕਰ ਲਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ 6 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅੱਜ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਰਿਮਾਂਡ ‘ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵੀ ਕਰੇਗੀ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਮਨੇਜ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸਦੀ ਦੁਕਾਨ ‘ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਚਾਹ ਪੀਂਦਾ ਸੀ।

ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਮਾਲਖ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਕਢਵਾਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਚਾਹ ਵਿਕਰੇਤਾ ਮਨੇਜ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਨੇਜ ਕੁਮਾਰ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ 6 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ।

ਲਾਰੈਂਸ ਦੇ ਭਰਾ ਅਨਮੋਲ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਭੇਜਿਆ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 19 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ (ਐੱਨਆਈਏ) ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਅਨਮੋਲ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਐੱਨਆਈਏ ਦੀ ਪੁੱਸ ਰਿਲੀਜ਼ ਮੁਤਾਬਕ, 2022 ਤੋਂ ਫਰਾਰ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਅਨਮੋਲ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਆਪਣੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਭਰਾ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਔਤਵਾਦੀ-ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 19ਵਾਂ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਰਚ 2023 ਵਿੱਚ ਐੱਨਆਈਏ ਨੇ ਅਨਮੋਲ ‘ਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ

ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਦੇ ਭਰਾ ਤੇ ਕਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਅਨਮੋਲ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ (ਐੱਨਆਈਏ) ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਅਨਮੋਲ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਵੰਬਰ 2024 ਵਿੱਚ ਮੁੰਬਈ ਸਥਿਤ ਫ਼ਿਲਮ ਅਦਾਕਾਰ ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਦੇ ਘਰ ਉੱਪਰ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ

ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਅਤੇ ਅਨਮੋਲ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 13 ਅਕਤੂਬਰ, 2024 ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਐੱਨਸੀਪੀ ਆਗੂ ਬਾਬਾ ਸਦੀਕੀ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਨਮੋਲ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਦਾ ਨਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਅਨਮੋਲ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ 29 ਮਈ 2022 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸੁਭਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਸਿੱਧੂ ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਯੂਐੱਸ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ

ਐਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਇਨਫ਼ਰੇਸਮੈਂਟ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਮੁਤਾਬਕ ਉੱਤੇ 2024 ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਨਮੋਲ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਪੋਟਾਵੈਟੋਮੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਨਮੋਲ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਅਪਰਾਧ ਜਗਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਹੈ। ਉਹ ਦੱਖਣੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਦੁਤਾਰ ਵਾਲੀ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਜਗਤ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਅਤੇ ਅਨਮੋਲ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਧੰਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਅਤੇ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਵਿਖੇ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 19 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਅਤੇ ‘ਆਪ’ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੀਨਰ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਛੇਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ, ‘ਆਪ’ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੀਨਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਿਆਰ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਧਰਮ ਮੰਨਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਸਹਿ-ਹੋਂਦ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਰਵਉੱਚ ਬਲਿਦਾਨ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਸਾਰਥਕ ਮੌਕਾ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਫਲਸਫ਼ਾ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ

ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸਥਾਰਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹਨ। ‘ਆਪ’ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੀਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਅਦੁੱਤੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਬਲਿਦਾਨ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੈ। ‘ਆਪ’ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੀਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਵੇਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਜੀ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸੱਚੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ

ਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਹਾਨ ਜੀਵਨ, ਸ਼ਹਾਦਤ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਸਦੀਵੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 1675 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ। ‘ਆਪ’ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੀਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪੰਡਿਤ, ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਖਾਤਰ ਮਦਦ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਕੋਲ ਆਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਮੌਕੇ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜ਼ੁਲਮ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ

ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਰਸਤਾ ਚੁਣਿਆ। ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਹੀਦ ਵਜੋਂ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਜੀਵਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ‘ਆਪ’ ਦੇ ਕੌਮੀ ਕਨਵੀਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਤਪੱਸਿਆ, ਸੰਜਮ, ਬਹਾਦਰੀ, ਕੁਰਬਾਨੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਿੱਸਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਲਾਮਿਸਾਲ ਅਧਿਆਇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਾਸ਼ਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨਾਲ ਹਕੂਮਤ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਦਾਦਾ ਜੀ, ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਧਰਮ ਲਈ ਜੀਵਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

‘ਤੰਬਾਕੂ ਮੁਕਤ ਯੁਵਾ ਮੁਹਿੰਮ’ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

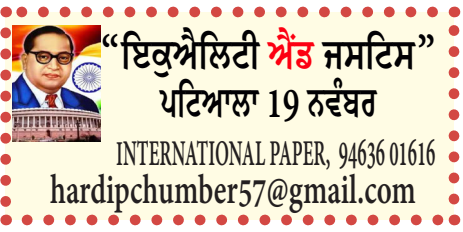
“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 19 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਬਠਿੰਡਾ ਤਹਿਤ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿਹਤ ਅਫਸਰ ਕਮ ਕੋਟਪਾ ਨੇਡਲ ਅਫਸਰ ਡਾ ਉਸ਼ਾ ਗੋਇਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ‘ਤੰਬਾਕੂ ਮੁਕਤ ਯੁਵਾ ਮੁਹਿੰਮ’ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਠਿੰਡਾ ਐਲ.ਪੀ.ਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿਖੇ ਉੱਥੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਘਾਤਕ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਤੰਬਾਕੂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ‘ਤੰਬਾਕੂ ਫਰੀ ਯੂਥ ਮੁਹਿੰਮ’ ਚਲਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਚਲੇਗੀ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਲੋਕਾਂ, ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣ, ਤੰਬਾਕੂ ਕਾਰਨ ਮੂੰਹ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਅਤੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ

ਟੀ.ਬੀ ਆਦਿ ਮਾਰੂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿਹਤ ਅਫਸਰ ਡਾ ਉਸ਼ਾ ਗੋਇਲ ਨੇ ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸਾਰਿਆ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ- ਅਪਣੇ ਏਰੀਆ ਵਿੱਚ ਪਬਲਿਕ ਥਾਵਾਂ, ਪਿੰਡਾਂ ਸਕੂਲਾਂ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਪੰਚਾਇਤ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਤੰਬਾਕੂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤੰਬਾਕੂ ਸਿਰਫ਼ ਨਸ਼ੀਲਾ ਪਦਾਰਥ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਕਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦਾ ਕੈਂਸਰ, ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਸਾਂਸ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਹਰ ਸਾਲ ਤੰਬਾਕੂ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗਵਾ ਬੈਠਦੇ ਹਨ। ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਮਾਜ ਦੀ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੰਬਾਕੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਾਵਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਤੰਬਾਕੂ ਹੈ। ਤੰਬਾਕੂ ਚਬਾਉਣ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਲਈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਪੂੰਝਾਂ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ ਹੀ ਪਰੰਤੂ ਨੇੜਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੰਬਾਕੂਨੋਸ਼ੀ ਤੰਬਾਕੂਯੁਕਤ ਪੂੰਝਾਂ ਵਧੇਰੇ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਿਗਰਟ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬੇਹੱਦ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਮਾਂ ਦੇ ਗਰਭ ਦਾ ਬੱਚਾ ਵਿਕਲਾਂਗ ਜਾਂ ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਟਪਾ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ

ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸੌ ਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਤੰਬਾਕੂ ਉਤਪਾਦ ਵੇਚਣ, 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਤੰਬਾਕੂ ਉਤਪਾਦ ਵੇਚਣ, ਤੰਬਾਕੂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਅਤੇ ਡਿਸਪਲੇ ਕਰਨ, ਲੂਜ਼ ਸਿਗਰਟ ਵੇਚਣ ਆਦਿ ਤੇ ਵੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿਗਰਟ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਰਸਾਇਣਿਕ ਤੱਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 200 ਜਹਿਰ ਵਾਲੇ ਅਤੇ 60 ਕੈਂਸਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ, ਫੇਫੜਿਆਂ ਦਾ ਕੈਂਸਰ, ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ, ਨਿਮੋਨੀਆ, ਦਮਾ ਰੋਗ, ਨਿਪੁੰਨਸ਼ੁਕਤਾ ਆਦਿ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬੀ.ਈ.ਈ.ਹੈਲਥ ਸੁਪਰਵਾਇਜ਼ਰ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਠਿੰਡਾ ਐਲ.ਪੀ.ਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ।

ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹਾਲੇ ਬਾਕੀ ਹੈ- ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ

ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

1935 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1937 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੱਧੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 7 ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਆਦਿ ਵੀ ਬਣਨ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਸਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਰਤ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। 1947 ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਉਹ ਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਕੁੱਝ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਲਾਭ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸਵੈ-ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ

1 “ਬਹਿਸ਼ਕ੍ਰਿਤ ਭਾਰਤ” 3 ਫਰਵਰੀ, 1928

“18 ਜਨਵਰੀ, 1928 ਨੂੰ, ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ

ਨੇ ਨਾਸਿਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤ੍ਰਿੰਬਕ (ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਤੀਰਥ ਸਥਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਸੰਤ ਚੋਖਾ ਮੇਲਾ ਦੇ ਨਾਮ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਮੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ‘ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ. ਕੇ. ਗਾਇਕਵਾੜ, ਭਾਲੇਰਾਓ, ਪੰਜਾਜੀ, ਨਵਸਾਜੀ ਜਾਧਵ ਆਦਿ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਨਾਸਿਕ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਤਾਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਰਾਠੇ ਅਤੇ “ਸਵਰਾਜ” ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਡੇਕਰ ਅਤੇ ਜਲਗਾਓ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਥੋਰਾਟ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।” ਪੂਰੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਸੰਤ ਦੀ ਸੱਚੀ ਯਾਦਗਾਰ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਛੁਤ-ਛਾਤ ਦੇ ਦਾਗ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਹਟਾਉਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮੰਦਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਤੋਂ ਉੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਛੂਤਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਨ। ਦੂਜਾ, ਇਮਾਰਤ ਨਿਰਮਾਣ ‘ਤੇ ਭਾਰੀ ਖਰਚ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਸੀ ਅਤੇ ਤੀਜਾ, ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਕ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਸਨ।

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, 1300 ਤੋਂ 1600 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਭਾਗਵਤ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸੰਤ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜਾਤ-ਪਾਤ ਸਮਾਜਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ‘ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਇੱਕ ਜਾਤੀ ਦੇ ਦੂਜੀ ਉੱਤੇ ਦਬਦਬੇ ‘ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਯਤਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਅਤੇ ਸ਼ੂਦਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਨਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਅਤੇ ਹਰੀ ਉਪਾਸਕ ਸ਼ੂਦਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਨਤਾ ਲਿਆਉਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸਨ। ਸੰਤ ਇਸ ਯਤਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਜਾਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਉਪਾਸਕਾਂ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦਾ “ਜਾਤ-ਪਾਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰਕੇ” ਸਮਾਜ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ। ਵਿਨਾਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਸਮਾਜ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮੁੱਲ ਸਮਾਜ ਲਈ ਉਸਦੀ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਉਪਯੋਗਤਾ ਹੈ ਜੋ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ

ਦੇ ਉਲਟ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ‘ਤੇ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭੁਲੇਖਾ ਪਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਚੋਖਾਮੇਲਾ ਦੀ ਉਚਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਛੂਹੋਗੇ, ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵੀ ਤੁਹਾਡਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ। ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਆਪਣੇ ਜਾਤੀ-ਅਧਾਰਤ ਪੱਖਪਾਤ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਨਤਾ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਪਿਆਰ, ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜ ਲਿਆ, ਸਗੋਂ ਝੂਠੀਆਂ ਅਤੇ ਮਨਘੜਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਰਮ ਫੈਲਾਇਆ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਾਮਦਾਸ ਸੰਪਰਦਾਇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਜਾਤੀਗਤ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸਨ ਅਤੇ ਬਦਨਾਮ ਸਨ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਰਗੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਨ। ਰਾਮਦਾਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਪਤਿਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵੀ ਸਵਰਗ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਹੈ, ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਦੇਵਤੇ ਵੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੇ ਹਨ

ਤ੍ਰਿੰਬਕ ਸਭਾ, 1928: ਮੰਦਰ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣਾ

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੰਖੇਪ

18 ਜਨਵਰੀ, 1928 ਨੂੰ ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਤ੍ਰਿੰਬਕ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਸੰਤ ਚੋਖਾਮੇਲਾ ਦੇ ਨਾਮ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਮੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਸੰਤ ਦੀ ਸੱਚੀ ਯਾਦਗਾਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁਤ-ਛਾਤ ਦੇ ਕਲੰਕ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ (1300-1600) ਦੇ ਸੰਤ-ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਢਾਂਚਾਗਤ ਅਸਮਾਨਤਾ ‘ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ‘ਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦਲਿਤ ਸਿਰਫ਼ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਉਚਾਈਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ। ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ‘ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਮਾਜ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਬਤ ਉਪਯੋਗਤਾ ‘ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

ਪਿਛੋਕੜ: ਤ੍ਰਿੰਬਕ ਸਭਾ

18 ਜਨਵਰੀ, 1928 ਨੂੰ, ਨਾਸਿਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਤੀਰਥ ਸਥਾਨ, ਤ੍ਰਿੰਬਕ ਵਿਖੇ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
* ਉਦੇਸ਼: ਮਹਾਨ ਸੰਤ ਚੋਖਾਮੇਲਾ ਦੇ ਨਾਮ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਮੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ‘ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ।
* ਚੇਅਰਮੈਨ: ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
* ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ: ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਕੇ. ਗਾਇਕਵਾੜ, ਭਾਲੇਰਾਓ, ਪੰਜਾਜੀ, ਨਵਸਾਜੀ ਜਾਧਵ, ਨਾਸਿਕ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਤਾਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ,

‘ਸਵਰਾਜ’ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸ਼੍ਰੀ ਮਰਾਠੇ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਡੇਕਰ, ਅਤੇ ਜਲਗਾਓ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਥੋਰਾਟ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਚੌਧਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਮੁੱਖ ਫੈਸਲਾ: ਮੰਦਰ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਨਫ਼ਰਤ

ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਕੱਠ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁਤ-ਛਾਤ ਦੇ ਕਲੰਕ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਮੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲੋਂ ਸੰਤ ਚੋਖਾਮੇਲਾ ਦੀ ਕਿਤੇ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਸੱਚੀ ਯਾਦਗਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸਨ, ਜਿਸਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਸਨ:

- ਸਿਧਾਂਤਕ ਵਿਰੋਧ: ਉਹ ਉੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਛੂਤਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਮੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ।
- ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ: ਮੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਭਾਰੀ ਖਰਚਾ ਭਾਈਚਾਰੇ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਪਾਵੇਗਾ।
- ਉਪਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ: ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜਕ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕਤਾ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਸਨ।

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਾਸ਼ਣ: ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਆਲੋਚਨਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਸੰਤ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 1300 ਅਤੇ 1600 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਭਾਗਵਤ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

* ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ‘ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਤੀ ਦਾ ਦੂਜੀ ਉੱਤੇ ਦਬਦਬਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

* ਸੀਮਤ ਯਤਨ: ਸੰਤ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ

ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਅਤੇ ਸ਼ੂਦਰ ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਲਿਆਉਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਤਨ ਸਿਰਫ਼ “ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਅਤੇ ਹਰੀ-ਪੂਜਕ ਸ਼ੂਦਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਨਤਾ ਲਿਆਉਣ” ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸਨ।

* ਅੰਸ਼ਕ ਸਫਲਤਾ: ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੀਮਤ ਯਤਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੀ, ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਪਾਸਕਾਂ ਦੇ ਦਬਦਬੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨਾਲ ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮੂਲ ਢਾਂਚੇ ‘ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਿਆ।

ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ‘ਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦਾ “ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਨਾਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ‘ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਿਆ।” ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ‘ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ

ਨਿਕਲੇ।

* ਮਨੁੱਖੀ ਮੁੱਲ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮੁੱਲ ਸਮਾਜ ਲਈ ਉਸਦੀ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਉਪਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਗਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।” ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੱਚ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

* ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਭੁਲੇਖਾ: ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਲਹਿਰ ਨੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਭੁਲੇਖਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ: “ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਚੋਖਾਮੇਲਾ ਦੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵੀ ਤੁਹਾਡਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਗੇ।” ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਟੱਲ ਸੀ।

* ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੈਲਾਉਣਾ: ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਜਾਤੀਗਤ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸਨ। ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਨਤਾ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਰਗੇ ਮੁੱਲਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਝੂਠੀਆਂ ਅਤੇ ਮਨਘੜਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਕੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੈਲਾਈ।

ਰਾਮਦਾਸ ਪੰਥ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਰਾਮਦਾਸ ਪੰਥ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਅਤੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਜਾਤੀਗਤ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸਨ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਨ।

* ਰਾਮਦਾਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਮਦਾਸ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ “ਸਵਰਗ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ‘ਤੇ, ਇੱਕ ਪਤਿਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵੀ ਦੂਜੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਹੈ, ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਦੇਵਤੇ ਵੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਅੱਗੇ ਝੁਕਦੇ ਹਨ।”

Eng. Hardip Singh Chumber

ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਘ ਦੇ ਬਰਸੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰੇਗਾ ਇਸਤਰੀ ਜਾਗਰਤੀ ਮੰਚ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 19 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਇਸਤਰੀ ਜਾਗਰਤੀ ਮੰਚ ਸ਼ਹੀਦ ਮਾਸਟਰ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਸੰਘ ਦੀ 33ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਮੌਕੇ ਭਰਵੀਂ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅੱਜ ਇਥੇ ਇਸਤਰੀ ਜਾਗਰਤੀ

ਮੰਚ ਦੀ ਜਿਲਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਜਾਂਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮੰਚ ਦੀ ਜਿਲਾ ਸਕੱਤਰ ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਮੰਚ ਵਲੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਇਸਤਰੀ ਜਾਗਰਤੀ ਮੰਚ ਦੇ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਰਹੂਮ ਭੈਣ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਕੌਰ ਸੰਘ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵੀ ਰਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਡਾ. ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਡਾ. ਇਸ਼ਾਂਕ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਸਵਾਗਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸਮੀਖਿਆ

ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀ ਚਰਚਾ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 19 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਹੁ ਸ਼ਿ ਆ ਰ ਪੁ ਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਅਦੁੱਤੀ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸਾਲ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਸਵਾਗਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਸਬੰਧੀ ਅੱਜ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਡਾ. ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਚੰਬੇਵਾਲ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਡਾ. ਇਸ਼ਾਂਕ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਗੁਰਸਿਮਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚੰਬੇਵਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚੋਂ

ਲੰਘਦੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਰੂਟ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੂਟ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ, ਇਕੱਠ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ, ਸਵਾਗਤ ਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਫ਼ਾਈ, ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਡਾਕਟਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਫ੍ਰੈਂਡਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ, ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ

ਇਸ਼ਾਂਕ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਰੂਟ ‘ਤੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਸਵਾਗਤ, ਜਲ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੌਕਾ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਹ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਮਿਸਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ।

AAP ਕੌਂਸਲਰ ਨਾਲ ਕੁੱਟਮਾਰ, ਪੱਗ ਉਤਾਰੀ, ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ

“Equality and Justice” Patiala 19 November
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਮਲੌਦ ਦੀ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਦੇ ਕੌਂਸਲਰ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਾਲਾ ਸੋਮਲਖੇੜੀ ਨਾਲ ਕੁੱਟਮਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੱਗ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਵਾਲ ਖਿੱਚੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਮਲੌਦ ਦੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਾਲਾ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ

ਸੀ। ਦੇਰ ਰਾਤ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ‘ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੌਂਸਲਰ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੇ ਹੀ ਪਾਇਲ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਮਨਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿਆਸਪੁਰਾ ਤੁਰੰਤ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਕੌਂਸਲਰ ਦਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

ਸਮਾਰੋਹ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ : ਢੋਸੀਵਾਲ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 19 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, 19 ਨਵੰਬਰ () ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਰਕਿੰਗ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾ ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਕਾਸ ਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਬੀਤੀ ਸੋਲਾਂ ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਰਾਹਤ ਹੋਟਲ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਕੰਨਿਆ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਲੱਖਣ ਕਿਸਮ ਦੇ ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਰੀਬ ਦੋ ਦਰਜਨ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਕੰਨਿਆਵਾਂ ਨੂੰ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਫਲ ਸਮਾਗਮ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਅਮਿੱਟ ਅਤੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਛਾਪ ਛੱਡ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਕਾਸ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏ ਢੋਸੀਵਾਲ ਨੇ ਉਕਤ ਸਮਾਰੋਹ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੂਹ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਮਿਲਵਰਤਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਢੋਸੀਵਾਲ ਨੇ ਸਮਾਰੋਹ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਹਤ ਹੋਟਲ ਦੇ ਮਾਲਕ

ਵਰੁਣ ਗੋਇਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਢੋਸੀਵਾਲ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਨਾਰੰਗ ਸ਼ੁਟਿੰਗ ਰੌਜ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਰਾਕੇਸ਼ ਸੇਠੂ, ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਅਤੇ ਚੀਫ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਐਡਵਾਇਜ਼ਰ ਮਿਸ ਨੇਹਾ ਖਾਨ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਮਾਰੋਹ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਗਲੇਬਲ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੰਜੀਵ ਜਿੰਦਲ, ਸ.ਸ.ਸ.ਸ. ਉਦੇਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀਪਕ ਬਾਂਸਲ, ਲੈਕਚਰਾਰ ਸ਼ਮਿਦਰ ਬੱਤਰਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਿਕਾ ਮੋਨਿਕਾ ਅਰੋੜਾ ਦਾ ਵੀ ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਢੋਸੀਵਾਲ ਨੇ

ਅੱਜ ਇਥੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਟੀਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਹੀਰਿਆਂ ਵਰਗੇ ਅਣਮੋਲ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜ ਸਮੁੱਚੀ ਮਿਸ਼ਨ ਟੀਮ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿਰੇ ਚੜਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਾਰਜ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਜਾਨਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇੰਜੀ.ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਮੋਰੋਂ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 19 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਬੰਗਾ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂ) ਵਿਵੇਕ ਵਿਕਾਸ ਲਹਿਰ ਪੰਜਾਬ, ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਬੰਗਾ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਵੱਲੋਂ ਗਿਆਨ ਵੰਡਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ, ਮੁਫਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਗਿਆਨ, ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬਿਲਕੁੱਲ ਮੁਫਤ ਕਿਤਾਬਾਂ

ਵੰਡੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਤੇਰਵਾਂ ਸਮਾਗਮ ਪਿੰਡ ਮਹਿੰਦੀਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਇੰਜੀ.ਸ੍ਰੀ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਮੋਰੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਕੁੱਝ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ

ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕੀਤਾ। ਮਹਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਪੜ੍ਹਕੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈ ਕੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕ ਰਮਿਤ ਅਤੇ ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਵਿਵੇਕ ਵਿਕਾਸ ਲਹਿਰ ਬੰਗਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਫਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੰਡਣ ਦੀ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪਿਰਤ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ, ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਫਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਦਲਿਤ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ‘ਤੇ SC ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਖ਼ਤ- DC ਰੂਪਨਗਰ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਰਿਪੋਰਟ ਤਲਬ

ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਨੂੰ 19 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਪੇਸ਼ੀ ਸਮੇਤ ਮੁਕੰਮਲ ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 19 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗੜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਖ਼ਬਰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇੱਕ ਦਲਿਤ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਰਦਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸੂ-ਮੋਟੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਰੂਪਨਗਰ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗੜੀ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੇਦਭਾਵ, ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਧਿਆਨ ਹਰੇਕ ਘਟਨਾ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਜਾਂਚ, ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਪੱਖ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ‘ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸਖ਼ਤ

ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਰੂਪਨਗਰ ਵੱਲੋਂ 19 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਮੁਕੰਮਲ ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗੜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਲਈ ਐਲਾਨ ਕੀਤੀ 25 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸਬੰਧੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਐਕਸ਼ਨ ਪਲਾਨ ਸਮੇਤ ਸਬੰਧਤ ਏ.ਡੀ.ਸੀ. ਰਾਹੀਂ 26 ਨਵੰਬਰ, ਸਵੇਰੇ 11.30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਅੰਤਰ ਕਾਲਜ ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ, ਪੈਂਚਕ ਸਿਲਾਟ, ਸੈਪਕਟਾਕਰਾ, ਕਰਾਟੇ ਅਤੇ ਨੈੱਟਬਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸ਼ੁਰੂ

“Equality and justice”
Patiala 19 November
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪਟਿਆਲਾ, 19 ਨਵੰਬਰ (ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਵਿੱਕੀ) ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸਪੋਰਟਸ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਅੰਤਰ ਕਾਲਜ ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ, ਪੈਂਚਕ ਸਿਲਾਟ, ਸੈਪਕਟਾਕਰਾ, ਕਰਾਟੇ ਅਤੇ ਨੈੱਟਬਾਲ (ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾ) ਮੁਕਾਬਲੇ ਅੱਜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਦੇ ਦਿਨ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਸਮਾਰੋਹ ਮੌਕੇ ਅੱਜ ਸ੍ਰ. ਗੁਰਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਵਿਧਾਇਕ, ਘਨੌਰ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ

ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਖੇ-ਖੇ ਸੰਘ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਪੋਰਟਸ (ਪੰਜਾਬ) ਉਪਕਾਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਗੁਰਲਾਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹੌਂਸਲਾ

ਅਫਜ਼ਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਚੀ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਖੇਡ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾ.ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਵਾਗਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੌਰਾਨ

ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਲਜਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ.ਨੀਰਜ ਗੋਇਲ ਮੁਲਤਾਨੀ ਮੱਲ ਮੇਦੀ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ.ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਢੱਡੇ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ.ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਿਜ਼ੀਕਲ ਕਾਲਜ ਚੁਪਕੀ, ਸਾਬਕਾ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਪੋਰਟਸ ਡਾ.ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ ਦਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਅੰਗਦਾਨ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਣ ਕਰਵਾਇਆ

ਅੰਗਦਾਨ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ: ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 19 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਸੰਗਰੂਰ, 19 ਨਵੰਬਰ (ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ) - ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਡਾ. ਹਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਸੰਗਰੂਰ ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਅੰਗਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਣ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ 350 ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ

ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ 19 ਤੋਂ 25 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਅੰਗਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਗ ਦਾਨ ਮਹਾਂ ਦਾਨ ਹੈ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਬਲਿਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਨਮਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੱਖਾਂ, ਗੁਰਦੇ, ਦਿਲ, ਜਿਗਰ, ਫੇਫੜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅੰਗ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ

ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਅੰਗਦਾਨ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਲੋੜਵੰਦ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕਮੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਦੇ ਲਿੰਕ <https://not-to.abdm.gov.in> ਜਾ ਕੇ ਅੰਗਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਟੀਕਾਕਰਨ ਅਫਸਰ ਡਾਕਟਰ ਅੰਜੂ ਸਿੰਗਲਾ, ਸਹਾਇਕ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਛਾਬੜਾ ਸਿੰਗਲਾ, ਡੀ.ਡੀ. ਐਚ.ਓ.ਡਾ.ਮੁਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਐਪੀਡਮਿਓਲੋਜਿਸਟ ਡਾ. ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਡਾ. ਉਪਾਸਨਾ ਬਿੰਦਰਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ, ਦੀਪਕ ਬਾਂਸਲ, ਡੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਵੈਸ਼ਾਲੀ ਬਾਂਸਲ, ਡਿਪਟੀ ਮਾਸ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰ ਤਿਰਲੋਕ ਸਿੰਘ, ਸਟੈਨੇ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਡੇ ਬੋਰਡਿੰਗ ਸਕੂਲ ਝਾੜੋਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਮਾਰੀਆਂ ਮੱਲਾਂ

“Equality and justice”
Patiala 19 November
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਲੌਂਗੋਵਾਲ, 19 ਨਵੰਬਰ (ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ) - ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਡੇ ਬੋਰਡਿੰਗ ਪਬਲਿਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਝਾੜੋਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ 21ਵਾਂ ਮੇਲਾ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਜੋ ਕਿ 16 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਗ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੁਨੀਸ਼ਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ।

ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਡੇ ਬੋਰਡਿੰਗ ਪਬਲਿਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਝਾੜੋਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ 21ਵੇਂ ਮੇਲੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਣ ਗੀਤ ਅਤੇ ਕੋਰਿਓਗ੍ਰਾਫੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਭਾਸ਼ਣ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨੌਵੀਂ

ਕਲਾਸ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਗੁਰਸ਼ਾਨ ਕੌਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ 500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਗਦ ਰਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਟਰਾਫੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੌਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਸ਼ਣ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਤੀਸਰਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ 300 ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਗਦ ਰਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਟਰਾਫੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਿਆਰਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਭਿਜੋਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਰਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਗੀਤ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਭੀਜੋਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਚੌਥਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 200 ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਗਦ ਰਾਸ਼ੀ

ਅਤੇ ਟਰਾਫੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਰੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਵਿੱਚ ਨੌਵੀਂ ਤੋਂ ਬਾਰਵੀਂ ਕਲਾਸ ਤੱਕ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਗ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੋਰਿਓਗ੍ਰਾਫੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ 1200 ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਕੀ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ 11000 ਦੀ ਨਕਦ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਟਰਾਫੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਕੋਰਿਓਗ੍ਰਾਫੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਮੈਡਮ ਜਸਪ੍ਰੀਤ

ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਭਾਸ਼ਣ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਮੈਡਮ ਸਵਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਗੀਤ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਮੈਡਮ ਕੁਮਾਰੀ ਪਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੈਡਮ ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਮੈਡਮ ਰਾਜਵੀਰ ਕੌਰ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ. ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ, ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਡਮ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਗਿਆਨ ਜਯੋਤੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ-

ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ : ਐਸ ਐਸ ਪੀ ਵਰੁਣ ਸ਼ਰਮਾ

“Equality and justice”
Patiala 19 November
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਨਾਮਵਰ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾ ਗਿਆਨ ਜਯੋਤੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਉਪਕਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੌੜ ਦੇ ਪੋਸਟਰ ਐਸ ਐਸ ਪੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਰੁਣ ਸ਼ਰਮਾ ਜੀ ਨੇ ਰਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਰੀਡਰ

ਐਸ ਐਸ ਪੀ ਪਟਿਆਲਾ, ਗਵਰਨਰ ਐਵਾਰਡੀ ਜਤਵਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ ਮੈਂਬਰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਅਭਿਆਨ, ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ ਪਰਮਿੰਦਰ ਭਲਵਾਨ ਮੈਂਬਰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਅਭਿਆਨ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਪਿੰਟੂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਸ ਐਸ ਪੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਰੁਣ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਿਆਨ ਜਯੋਤੀ

ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੌੜ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਟਿਆਲਾ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹਕੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੇਡਾਂ ਹੀ ਨਿਰੋਧੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

ਇਸ ਨਾਲ ਉਹੋ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਦੂਰ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਪਕਾਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਿਆਨ ਜਯੋਤੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੌੜ ਦੌਰਾਨ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਜੇਤੂਆਂ ਨੂੰ ਨਕਦ ਇਨਾਮ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਭਾਗੀਆਂ ਨੂੰ, ਮੈਡਲ, ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਟੀ ਸ਼ਰਟ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਫਰੈਸ਼ਮੈਂਟ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨੇਤਾ ਦੇ ਬੇਟੇ ਤੇ ਜਾਨ ਲੇਵਾ ਹਮਲਾ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 19 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਫਗਵਾੜਾ (ਸ਼ਿਵ ਕੌੜਾ) ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨੇਤਾ ਇੰਦਰਜੀਤ ਕਰਵਲ ਦੇ ਬੇਟੇ ਜ਼ਿੰਮੀ ਕਰਵਲ ਤੇ ਅੱਜ ਗਉਸ਼ਾਲਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਚ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰ ਵੱਲੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਦੇ ਲਈ ਸਿਵਲ

ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ

ਨਾਲ ਇਲਾਕੇ ਅੰਦਰ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਫੇਰਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਹੌਲ ਤਨਾਵਪੂਰਨ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ 19 ਨਵੰਬਰ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਫਗਵਾੜਾ ਸ਼ਹਿਰ ਬੰਦ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 19 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬਲਾਕ ਸੰਗਤ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਪਿੰਡ ਕੋਟਗੁਰੂ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਇੱਕ ਨੇਤਾ ਨੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਪੌਣਾ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਦਘਾਟਨ

ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਦਘਾਟਨ ਸਮੇਂ ਕਈ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। ਪੁੰਤੂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਅਧੂਰੇ ਪਾਰਕ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋ ਰਹੇ ਉਦਘਾਟਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਉਹ ਗੱਲ ਹੋਈ “ ਅਖੇ ਕੌਣ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਖੇ ਇੰਝ ਨਹੀਂ

ਇੰਝ ਕਰ” । ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਚੰਭੇ ਤੇ ਦੁੱਖ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਦਘਾਟਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪੌਣਾ ਸਾਲ ਬੀਤਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਪਾਰਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੈ। ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੀ ਪਿਆ ਹੈ। ਲੋੜ ਹੈ

ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਫੋਕੀ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਕੀਕੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਤੇ ਸਹੀ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਅਧੂਰੇ ਪਾਰਕ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦੀ।
ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਵਿੱਕੀ, ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ. ਕੋਟਗੁਰੂ (ਬਠਿੰਡਾ)

ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਰ ਅਫਗਨ ਖਾਨ ਸੂਬੇਦਾਰ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਿਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਿਤਾਂ ਨੇ ਮੁਗਲਾਂ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਅਗੇ ਝੁਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲਿਆ। ਕੁਝ ਸਿਆਣੇ ਪੰਡਿਤਾਂ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਮੁਸੀਬਤ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਿਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬੇਸ਼ਕ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਲਿਖ ਭੇਜੋ ਜੁ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਡੇ ਧਾਰਮਿਕ ਰਾਹਬਰ ਹਨ ,ਜੇ ਉਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣ ਗਏ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ। ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਜਦ ਹਸਨ ਅਬਦਾਲ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੀ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਆਗਰੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਸਨ।

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਬਾਰੇ ਇਉਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ - ਆਗਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁੱਢਾ ਤੇ ਗਰੀਬ ਸੱਯਦ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ , ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਹਸਨ ਅਲੀ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਚੁੱਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੂਰਬ ਦੇਸ ਵੱਲ ਆ ਗਏ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫੜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਮਿਲੇਗਾ। ਸੋ ,ਇਹ ਹਸਨ ਅਲੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੇਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ! ਜੇ ਤੁਸਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਹੀ ਹੋਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੋਣਾ , ਤਾਕਿ ਮੇਰੀ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਬਿਪਤਾ ਕੱਟੀ ਜਾਵੇ।

ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕੇਡਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਗੁਆਚਿਆ ਹਿੱਸਾ ਕੀਤਾ ਬਹਾਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੂਬੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੌਕੇ ਬੇਲੁਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਕੈਬਨਿਟ ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਭਾਖੜਾ ਬਿਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬੋਰਡ (ਬੀਬੀਐਮਬੀ) ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕੇਡਰ ਬਣਾਉਣ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਕਦਮ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬੀਬੀਐਮਬੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਹੈ।

ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀਬੀਐਮਬੀ ਵਿੱਚ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਰਡਰ ਅਕਸਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਬਾਹਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲੈ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਸਗੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕੇਡਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੀਬੀਐਮਬੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 3,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੀਬੀਐਮਬੀ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 3,165 ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੇ ਅਹੁਦੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਐਸਪੀਸੀਐਲ, ਜਲ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਆਗਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਉਸ ਬਾਗ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾ ਉਤਰੇ ਜਿੱਥੇ ਹਸਨ ਅਲੀ ਦਾ ਪੋਤਰਾ ਬਕਰੀਆਂ ਚਰਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੁੰਦਰੀ ਤੇ ਦੁਸ਼ਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਆਪਣੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਮੁੰਦਰੀ ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਦੇਣੀ ਤੇ ਦੁਸ਼ਾਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇ ਰੁਪਇਆਂ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਲੈ ਆਉਣੀ। ਇਹ ਇਕ ਅਨੋਖੇ ਤਰੀਕੇ ਦਾ ਸੌਦਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਾਬੇ ਪੋਤਰੇ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ। ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਉਸ ਬਾਗ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਕੌਤਕ ਰਚਿਆ ਹੀ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਸਤੇ ਸੀ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਨਕ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾਣ ਲਈ ਲਾਲਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ,ਮੌਤ ਦੇ ਡਰਾਵੇ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਦਿਓ। ਪਰ ਨਾ ਕਿਸੇ ਲਾਲਚ ਦਾ ਤੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਡਰਾਵੇ ਦਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਦੁਖੀਆਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜਨੀ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਸੀ , ਇਸ ਦੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਭਿਆਨਕ ਮੌਤ ਦੇ ਡਰਾਵੇ ਦੇਣ ਲਈ ਤੁਰਕ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ

ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਆਰੇ ਨਾਲ ਚਿਰਾਇਆ , ਫਿਰ ਭਾਈ ਦਿਆਲੇ ਨੂੰ ਉਬਲਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਦੇਗ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਡਰਾਵੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਸਚੇ ਤੋਂ ਡੇਗ ਨਾ ਸਕੇ। ਆਖਰ 11 ਨਵੰਬਰ ਸੰਨ 1675 ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿੱਥੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ , ਉਥੇ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਂਕ ਵਿਚ ਹੁਣ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ , ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਸੀਸ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਹੈ। ਇਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਨ 1790 ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਬਖ਼ੋਲ ਸਿੰਘ ਕਰੋੜ-ਸਿੰਘੀਏ ਨੇ ਬਣਵਾਇਆ ਸੀ। (ਹਵਾਲਾ ਜੀਵਨ-ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ-ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ , ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ)।

ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਿੱਧ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਜਨ ਸੇਵਕ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਥਾਂ ਥਾਂ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮਿਕ ਗਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਗਲਤ ਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦਾ ਪੱਲਾ ਛੱਡ ਕੇ ਉਸਾਰੂ ਤੇ ਨਰੋਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਮਾਲ ਕਰ ਦਿਖਾਇਆ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੇ ਔਕੜਾਂ ਸਮਝ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ ਤੇ ਨਗਰਾਂ

ਘੜ੍ਹੀਆਂ ਕਾਨੂੰਗੋ ਸਰਕਲ ਦੇ 36 ਪਿੰਡ ਮੋਹਾਲੀ ਜਿਲੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣਗੇ : ਵਿਧਾਇਕ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ

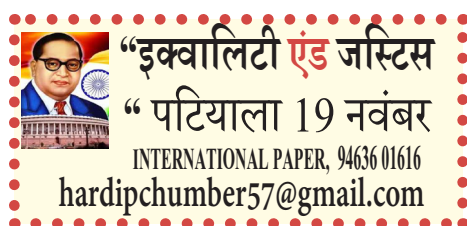

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ 350 ਸਾਲਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮੌਕੇ 24 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੱਦੇ ਗਏ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਿਲਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਚਰਚਾਵਾਂ ਉਪਰੰਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਸ੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਿਲਾ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਘੜ੍ਹੀਆਂ ਕਾਨੂੰਗੋ ਸਰਕਲ ਦੇ 36 ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਰੂਪਨਗਰ ਜਿਲੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਉਪਰੰਤ ਜਿੱਥੇ ਇਹਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸਾਨ

ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਖਰੜ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਡਾਕਟਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਮੂਲ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ 36 ਪਿੰਡ ਮੋਹਾਲੀ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਢੇ ਨਾਲ ਮੇਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਡਾਕਟਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿੰਡ ਘੜ੍ਹੀਆਂ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ 350 ਸਾਲਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਬੰਧੀ ਸਜਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ

ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਫਾਈ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਤੂ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਇਸ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਕੇ ਸਿਆਸੀ ਰੋਟੀਆਂ ਸੇਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘੜ੍ਹੀਆਂ ਕਾਨੂੰਗੋ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ

36 ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਮੋਹਾਲੀ ਜਿਲੇ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਰੋਪੜ ਜਿਲੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਸਬੰਧੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ੇਸ਼ਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੱਪ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਕੋਹੜ ਕਿਰਲੀ ਵਰਗੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਇਹਨਾਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ ।

हमारी आजादी की लड़ाई बाकी है- बाबा साहब

बाबा साहेब
कहते हैं

1935 के अधिनियमन लागू होने के बाद, भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस पार्टी ने 1937 में भारत के आधे राज्यों में सरकारें बनाईं और चतरवर्न के हिंदू लोगों ने 7 राज्यों के ब्राह्मण मुख्यमंत्री बनाए और मंत्री, विधायक और सांसद आदि भी बने। अब शासन, प्रशासन भारत चतरवर्न के लोगों के हाथों में था, फिर भी ये लोग खुद को अंग्रेजों का गुलाम मानते थे। 1947 में सत्ता परिवर्तन के बाद, अनुसूचित वर्ग के लोगों को लगभग वैसे ही समान अधिकार मिले जैसे कि ब्रिटिश शासन के दौरान चतरवर्न के हिंदुओं को थे। वर्तमान में अनुसूचित जाति के लोग मुख्यमंत्री, मंत्री, विधायक, सांसद बनते हैं, लेकिन वे अनुसूचित वर्ग के समाज के लोगों के समानता के अधिकारों को सुनिश्चित करवाने के लिए कुछ नहीं कर पा रहे।

किसी व्यक्ति का मूल्य स्वतः सिद्ध और स्वस्पष्ट होता है

1 “बहिष्कृत भारत” 3 फरवरी, 1928
“18 जनवरी, 1928 को नासिक के नजदीक त्रयम्बक (जिसको हिन्दू तीर्थ स्थान मानते हैं) में एक महान संत चोखा मेला के नाम से मंदिर बनाने के प्रस्ताव पर चर्चा के लिए दलित समाज ने एक सभा आयोजित की। डॉ. बी. आर. अम्बेडकर को सभा की अध्यक्षता करने को विषेषतया आमंत्रित किया गया था। सर्वश्री बी. के. गायकवाड़, भालेराव, पंजाजी, नवसाजी जाधव आदि ने सभा को संबोधित किया। इन के साथ-साथ नासिक से श्री दातार शास्त्री “स्वराज्य” के संपादक श्री मराठे व श्री वाडेकर और जलगाँव से श्री थोरात व श्री चौधरी ने जन समूह को संबोधित किया”।
पूर्ण चर्चा के बाद इस सभा में निर्णय लिया गया कि एक महान संत का सच्चा स्मारक छुआछूत के धब्बे को पूर्ण उत्साह से समाज से मिटाना, एक मंदिर के निर्माण से कहीं बढ़कर है। वास्तविकता यह थी कि एक तो डॉ. अम्बेडकर अपने अर्न्तमन विचार से सवर्ण व अछूतों के लिए अलग-अलग मंदिरों के विरोध में थे दूसरे भवन निर्माण का भारी व्यय एक वित्तीय बोझ था और तीसरे डॉ. अम्बेडकर एक मूर्ति

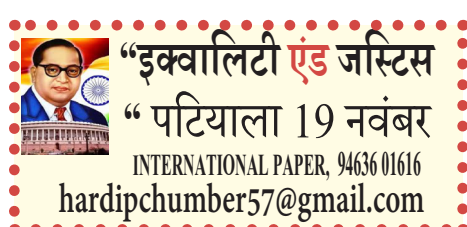
पूजक न होकर वस्तु की उपयोगिता में कहीं अधिक आस्था रखते थे।
डॉ. अम्बेडकर के विचार में सन् 1300 से 1600 के काल में महाराष्ट्र के भागवत धर्म के प्रचारक रहे संत कवियों ने कभी भी खुल कर जाति प्रथा के विरुद्ध प्रचार नहीं किया। जाति प्रथा सामाजिक असमानता पर आधारित है व सामाजिक अन्याय को प्रोत्साहन देती है, क्योंकि जाति प्रथा एक जाति पर दूसरी जाति के अधिपत्य पर आधारित है। इन संत कवियों के प्रयास एक ब्राह्मण व एक शूद्र को समानता के दर्जे पर लाने के नहीं रहे बल्कि एक ब्राह्मण को एक हरि उपासक शूद्र में समानता लाने तक सीमित रहे। इस प्रयास में सन्त सफल हुए और ब्राह्मणों को उपासकों का वर्चस्व स्वीकारना पड़ा चाहे उपासक किसी भी जाति से रहा हो। सबसे अन्त में डॉ. बी.आर. अम्बेडकर ने अध्यक्षीय भाषण दिया। उन्होंने अपने भाषण में कहा कि संतों के प्रयास का समाज पर “जाति प्रथा के सम्पूर्ण विनाश के मामले में कोई प्रभाव नहीं हुआ। समाज के लिए मनुष्य का मूल्य उसकी समाज के लिए सर्वविदित व सर्वसिद्ध उपयोगिता है जो प्रकट व प्रत्यक्ष होकर रहती है और यह कोई भक्ति का मुलम्मा नहीं है। संतों ने यह सच्चाई समझाने के लिए

संघर्ष नहीं किया। इसके विपरीत उनके संघर्ष का दलित समाज पर बड़ा हानिकारक प्रभाव पड़ा। इससे ब्राह्मणों को एक कुतर्क मिल गया कि तुम भी चोखामेला की ऊंचाई को छू लो तो ब्राह्मण तुम्हारा भी आदर करेंगे। यह दलितों का मुंह बन्द करने में अचूक था। डॉ. अम्बेडकर ने आगे कहा, क्योंकि हिन्दू धर्म के अलग-अलग पंथों के अनुयायी अपनी जातीय पूर्वाग्रहों से ग्रसित धारणाओं से ओत-प्रोत थे उन्होंने सामाजिक समानता, न्याय प्रियता, बन्धुत्व व मानव प्रेम से केवल मुंह ही नहीं मोड़े रखा, बल्कि झूठी मनगढ़ंत उपलब्धियों को बढ़ा-चढ़ा कर बताया और भ्रम फैलाया।

जहां तक रामदास पंथ का प्रश्न है, डॉ. अम्बेडकर ने कहा कि प्रारम्भ से ही उनके अनुयायी और उनके संस्थापक जातीय पूर्वाग्रहों से ग्रस्त व बदनाम थे व ब्राह्मणों की वरिष्ठता मानने जैसे विचारों से प्रभावित थे। रामदास के अनुसार स्वर्ग में व पृथ्वी पर भी एक पतित ब्राह्मण भी दूसरी जातियों के लोगों से श्रेष्ठ है, इतना ही नहीं ब्राह्मण को तो देवता भी नमन करते हैं।

त्रयम्बक सभा, 1928: मंदिर निर्माण पर सामाजिक सुधार को प्राथमिकता

कार्यकारी सारांश

18 जनवरी, 1928 को त्रयम्बक में आयोजित दलित समाज की एक सभा में, जिसकी अध्यक्षता डॉ. बी. आर. अम्बेडकर ने की, संत चोखामेला के नाम पर मंदिर बनाने के प्रस्ताव को अस्वीकार कर दिया गया। इसके स्थान पर, सभा ने यह निष्कर्ष निकाला कि एक महान संत का सच्चा स्मारक समाज से छुआछूत के कलंक को मिटाना है। डॉ. अम्बेडकर ने अपने अध्यक्षीय भाषण में महाराष्ट्र के संत-कवियों (1300-1600) के प्रयासों की सीमाओं का गहन विश्लेषण प्रस्तुत किया। उन्होंने तर्क दिया कि इन संतों ने कभी भी जाति प्रथा की संरचनात्मक असमानता पर सीधे प्रहार नहीं किया, बल्कि उनके प्रयासों का दलित समाज पर हानिकारक प्रभाव पड़ा। उन्होंने ब्राह्मणों को यह कुतर्क करने का अवसर दिया कि आध्यात्मिक ऊंचाई प्राप्त करने पर ही दलितों को सम्मान मिल सकता है, जिससे सामाजिक समानता की मूल मांग दब गई। डॉ. अम्बेडकर ने इस विचार पर बल दिया कि मनुष्य का मूल्य उसकी भक्ति पर नहीं, बल्कि समाज के लिए उसकी सिद्ध उपयोगिता पर आधारित होता है।

पृष्ठभूमि: त्रयम्बक सभा

18 जनवरी, 1928 को नासिक के निकट स्थित हिन्दू तीर्थ स्थान त्रयम्बक में दलित समाज द्वारा एक सभा का आयोजन किया गया था।

* उद्देश्य: महान संत चोखामेला के नाम पर एक मंदिर के निर्माण के प्रस्ताव पर चर्चा करना।

* अध्यक्ष: डॉ. बी. आर. अम्बेडकर को विशेष रूप से सभा की अध्यक्षता के लिए आमंत्रित किया गया था।

* प्रमुख वक्ता: सभा को संबोधित करने वालों में सर्वश्री बी. के. गायकवाड़, भालेराव, पंजाजी, नवसाजी जाधव, नासिक से श्री दातार शास्त्री, ‘स्वराज्य’ के संपादक श्री मराठे व श्री वाडेकर, तथा जलगाँव से श्री थोरात व श्री चौधरी शामिल थे।

मुख्य निर्णय: मंदिर निर्माण का तिरस्कार

एक विस्तृत चर्चा के बाद, सभा इस सर्वसम्मति निर्णय पर पहुँची कि मंदिर निर्माण की तुलना में समाज से छुआछूत के धब्बे को मिटाने के लिए पूर्ण उत्साह से काम करना संत चोखामेला के लिए एक कहीं अधिक बड़ा और सच्चा स्मारक होगा।

इस निर्णय के पीछे डॉ. अम्बेडकर के विचार प्रमुख थे, जिनके तीन मुख्य आधार थे:

- सैद्धांतिक विरोध: वे सवर्णों और अछूतों के लिए अलग-अलग मंदिरों के निर्माण के विचार के आंतरिक रूप से विरोधी थे।
- वित्तीय बोझ: मंदिर निर्माण का भारी व्यय समुदाय पर एक बड़ा आर्थिक बोझ डालता।
- उपयोगिता में विश्वास: डॉ. अम्बेडकर मूर्ति-पूजक नहीं थे और वे किसी वस्तु की प्रतीकात्मकता से अधिक उसकी सामाजिक उपयोगिता में आस्था रखते थे।

डॉ. अम्बेडकर का अध्यक्षीय भाषण: एक विस्तृत विश्लेषण

अपने अध्यक्षीय भाषण में, डॉ. अम्बेडकर ने जाति व्यवस्था और संत कवियों की भूमिका पर एक तीक्ष्ण

आलोचना प्रस्तुत की।

संत कवियों के प्रयासों की सीमाएँ

डॉ. अम्बेडकर के अनुसार, महाराष्ट्र में 1300 से 1600 के बीच भागवत धर्म का प्रचार करने वाले संत कवियों ने कभी भी जाति प्रथा के विरुद्ध खुलकर प्रचार नहीं किया।

* जाति प्रथा का स्वरूप: उन्होंने स्पष्ट किया कि जाति प्रथा सा मा जि क असमानता और अन्याय पर आधारित है, क्योंकि यह एक जाति के दूसरी जाति पर आधिपत्य को स्थापित करती है।

* सीमित प्रयास: संत कवियों के प्रयास एक ब्राह्मण और एक शूद्र को समानता के स्तर पर लाने के लिए नहीं थे। उनका प्रयास केवल “एक ब्राह्मण को एक हरि उपासक शूद्र में समानता लाने तक सीमित रहे।”

* आंशिक सफलता: इस सीमित प्रयास में संत सफल हुए, और ब्राह्मणों को किसी भी जाति के उपासक का वर्चस्व स्वीकार करना पड़ा। हालांकि, इससे जाति प्रथा की मूल संरचना पर कोई प्रभाव नहीं पड़ा।

दलित समाज पर हानिकारक प्रभाव

डॉ. अम्बेडकर ने तर्क दिया कि संतों के प्रयासों का समाज पर “जाति प्रथा के सम्पूर्ण विनाश के मामले में

कोई प्रभाव नहीं हुआ।” इसके विपरीत, इन प्रयासों के दलित समाज पर नकारात्मक परिणाम हुए।

* मनुष्य का मूल्य: उन्होंने कहा, “समाज के लिए मनुष्य का मूल्य उसकी समाज के लिए सर्वविदित व सर्वसिद्ध उपयोगिता है जो प्रकट व प्रत्यक्ष होकर रहती है और यह कोई भक्ति का मुलम्मा नहीं है।” संतों ने इस सच्चाई को स्थापित करने के लिए संघर्ष नहीं किया।

* ब्राह्मणवादी कुतर्क: संतों के आंदोलन ने ब्राह्मणों को एक शक्तिशाली कुतर्क प्रदान किया। वे दलितों से कहते थे: “तुम भी चोखामेला की ऊंचाई को छू लो तो ब्राह्मण तुम्हारा भी आदर करेंगे।” यह तर्क दलितों को चुप कराने और सामाजिक समानता के उनके दावों को खारिज करने में अचूक था।

* भ्रम का प्रसार: हिन्दू धर्म के विभिन्न पंथों के अनुयायी जातीय पूर्वाग्रहों से ग्रस्त थे। उन्होंने सामाजिक समानता, न्याय और बंधुत्व जैसे मूल्यों से मुंह मोड़ा और झूठी, मनगढ़ंत उपलब्धियों का महिमामंडन करके भ्रम फैलाया।

रामदास पंथ की आलोचना

डॉ. अम्बेडकर ने रामदास पंथ की विशेष रूप से आलोचना की, यह कहते हुए कि इसके संस्थापक और अनुयायी प्रारंभ से ही जातीय पूर्वाग्रहों से ग्रस्त थे और ब्राह्मणों की वरिष्ठता के विचारों से प्रभावित थे।

* रामदास के विचार: उनके अनुसार, रामदास का मानना था कि “स्वर्ग में व पृथ्वी पर भी एक पतित ब्राह्मण भी दूसरी जातियों के लोगों से श्रेष्ठ है, इतना ही नहीं ब्राह्मण को तो देवता भी नमन करते हैं।”

Eng. Hardip Singh
Chumber

तलाकशुदा महिला से बच्चे के भरण-पोषण मामले में मद्रास HC का महत्वपूर्ण फैसला- ससुराल वाले शांति भरी जिंदगी में दखलअंदाजी न करें!

मद्रास हाईकोर्ट ने भरण-पोषण प्रावधानों के दुरुपयोग की निंदा करते हुए कहा कि “तलाक के बाद सह-पालन-पोषण सहयोग से होना चाहिए, न कि टकराव से। जिन माता-पिता ने वैध रूप से नई राहें चुनी हैं, उन्हें शांति से जीने दिया जाना चाहिए, जबकि बच्चे का कल्याण सहमति से तय तरीके से सुरक्षित किया जाना चाहिए।

“इक्वालिटी एंड जस्टिस”
“पटियाला 19 नवंबर”
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

मदुरै- वैवाहिक विवादों के जटिल जाल में फंसकर बच्चे को बदले की भावना का हथियार बनाने की प्रवृत्ति को लेकर मद्रास हाईकोर्ट की मदुरै बेंच ने कड़ी नाराजगी जाहिर की है। जस्टिस एल. विक्टोरिया गोवरी की एकलपीठ ने एक महत्वपूर्ण आपराधिक संशोधन याचिका को खारिज करते हुए कहा कि तलाकशुदा महिलाओं की नई जिंदगी में पूर्व ससुराल वालों द्वारा दखल देना न केवल न्यायिक उत्पीड़न है, बल्कि संविधान के अनुच्छेद 21 के तहत महिलाओं के जीने के अधिकार, गरिमा और स्वायत्तता का उल्लंघन भी है।

इस मामले में एक पांच वर्षीय नाबालिग बच्चे की ओर से उसके दादा द्वारा मां के खिलाफ भरण-पोषण की मांग की गई थी, लेकिन कोर्ट ने इसे ‘वैवाहिक वैमनस्य का बदला लेने का प्रयास’ करार देते हुए याचिका को खारिज कर दिया। कोर्ट ने जोर देकर कहा कि तलाक के बाद सह-पालन-पोषण (को-पैरेंटिंग) का मतलब लगातार मुकदमेबाजी नहीं बल्कि आपसी सहयोग है।

यह फैसला 13 नवंबर को सुनाया गया, जो 29 अगस्त को आरक्षित रखा गया था। मामला 2024 का है जिसमें याचिकाकर्ता नाबालिग विमेश की ओर से उसके दादा ने फैमिली कोर्ट, करूर के 21 दिसंबर 2023 के आदेश को चुनौती दी थी। फैमिली कोर्ट ने धारा 125 सीआरपीसी के तहत मां प्रिया के खिलाफ भरण-पोषण की याचिका खारिज कर दी थी, जिसमें कहा गया था कि पिता जीवित और सक्षम होने के बावजूद दादा को याचिका दायर करने का कोई अधिकार नहीं है।

हाईकोर्ट ने इस फैसले को सही ठहराते हुए विस्तृत टिप्पणियां कीं, जो आधुनिक पारिवारिक जटिलताओं और महिलाओं की असुरक्षा पर गहन चिंतन दर्शाती हैं। जस्टिस गोवरी ने फैसले की शुरुआत में ही मामले को ‘आधुनिक पारिवारिक जटिलताओं के दुखद परिणाम’ का प्रतीक बताया, जहां “एक नाबालिग बच्चा कल्याण की रक्षा के लिए नहीं, बल्कि पूर्व ससुर की कटुता को निकालने के साधन के रूप में मुकदमेबाजी के भंवर में धकेल दिया गया है।”

विवाह का अंत तलाक में, बच्चे को बनाया टूल
मामले का पृष्ठभूमि 2009 से जुड़ी है, जब आनंदराज और प्रिया का विवाह हुआ था। 9 जुलाई 2010 को विमेश का जन्म हुआ। वैवाहिक मतभेदों के कारण 2013 में दोनों ने तेनी के अधीनस्थ जज के समक्ष याचिका दायर की, जिसमें पारस्परिक सहमति से तलाक मांगा गया। 14 फरवरी 2014 को तलाक ग्रांट हुआ, जिसमें स्पष्ट रूप

से लिखा गया कि बच्चे की कस्टडी पिता आनंदराज को मिलेगी, मां भविष्य में पिता से कोई भरण-पोषण नहीं मांगेगी, और पिता बच्चे का पूरा भरण-पोषण करेगा तथा मां से कोई वित्तीय सहायता नहीं लेगा। तलाक के बाद दोनों पक्षों ने दूसरा विवाह किया। पिता एयरपोर्ट अथॉरिटी ऑफ इंडिया में नौकरी करता है और बच्चे के नाम 1.60 लाख रुपये जमा कर चुका है, साथ ही उसके लिए लाइफ इंश्योरेंस पॉलिसी भी है। बच्चा करूर में दादा-दादी के पास रहता है।

हाईकोर्ट ने जोर देकर कहा कि तलाक के बाद सह-पालन-पोषण (को-पैरेंटिंग) का मतलब लगातार मुकदमेबाजी नहीं बल्कि आपसी सहयोग है।

याचिकाकर्ता के वकील ने तर्क दिया कि तलाक के बाद दोनों माता-पिता ने सुखी जीवन जीना शुरू कर दिया है, लेकिन बच्चे की चिंता किसी ने नहीं की। पिता भले ही इंश्योरेंस प्रीमियम भर रहा हो और कुछ राशि जमा की हो, लेकिन दैनिक जिम्मेदारियां नहीं निभा रहा है। मां प्रिया बैंक में अच्छी नौकरी करती है और अच्छी कमाई है, इसलिए उसे बच्चे के शिक्षा और चिकित्सा खर्चों में हिस्सा लेना चाहिए। दादा की पेंशन कम है, जो बच्चे के बढ़ते खर्चों को पूरा नहीं कर पाती।

उन्होंने फैमिली कोर्ट के फैसले को ‘अतिरिक्त तकनीकी आधार’ पर खारिज करने वाला बताया। दूसरी ओर प्रतिवादी मां के वकील ने इसे प्रक्रिया का दुरुपयोग करार दिया। उनका कहना था कि तलाक के समझौते में सब कुछ स्पष्ट है, पिता हिंदू अल्पसंख्यक और संरक्षकता अधिनियम 1956 की धारा 6 के तहत प्राकृतिक संरक्षक है, त्रिची एयरपोर्ट में 1 लाख रुपये मासिक वेतन पर नौकरी कर रहा है और पूरी तरह सक्षम है। दादा ने अपने बेटे को पक्षकार भी नहीं बनाया, इसलिए याचिका अमान्य है। मां ने दूसरा विवाह कर नई फैमिली शुरू की है, जिसमें दो बच्चे हैं, और पुराने मुद्दों को फिर से खोलना उसकी शांति में दखल है।

आपसी सहमति से तलाक हुआ तो समझौते की शर्तें बाध्यकारी

कोर्ट ने दोनों पक्षों के तर्कों को सुनने के बाद मामले का गहन

विश्लेषण किया। सबसे पहले लॉकस स्टैंडी (याचिका दायर करने का अधिकार) पर चर्चा करते हुए जस्टिस गोवरी ने कहा, “धारा 125 सीआरपीसी 1973 के तहत नाबालिग की याचिका सामान्यतः प्राकृतिक संरक्षक द्वारा या उसके माध्यम से दायर की जानी चाहिए, जो हिंदू अल्पसंख्यक और संरक्षकता अधिनियम 1956 की धारा 6 के अनुसार पिता है, उसके बाद मां। यहां पिता जीवित और वित्तीय रूप से सक्षम है, इसलिए पितामह को सक्षम अदालत द्वारा संरक्षक नियुक्त किए बिना कोई अधिकार नहीं है।” कोर्ट ने फैमिली कोर्ट के इस निष्कर्ष को कानूनी रूप से ठोस बताया। फिर पारस्परिक सहमति से तलाक के प्रभाव पर आते हुए उन्होंने जोर दिया कि “ऐसे समझौते, जो सक्षम अदालत द्वारा स्वीकार और दर्ज किए जाते हैं, अंतिमता प्राप्त कर लेते हैं। कोई पक्ष नई कार्यवाही के बहाने इसे अप्रत्यक्ष रूप से संशोधित या रद्द नहीं कर सकता। याचिकाकर्ता के दादा द्वारा वर्षों बाद प्रतिवादी मां को निशाना बनाकर भरण-पोषण का मुद्दा फिर से उठाना उस सहमति डिक्री की पवित्रता के विरुद्ध है।”

कोर्ट ने मुकदमेबाजी के दुरुपयोग और शांति में बाधा डालने के पहलू पर भी गहरी चिंता जताई, जस्टिस गोवरी ने कहा:

“यह अदालत वर्तमान संशोधन के पीछे की अंतर्निहित मंशा को नजरअंदाज नहीं कर सकती। प्रतिवादी मां ने वैध रूप से दूसरा विवाह किया है और अब उसके दूसरे विवाह से दो बच्चे हैं। उसने पूर्व पति या उसके परिवार के जीवन में हस्तक्षेप नहीं किया। वर्तमान कार्यवाही, जो उसके पूर्व ससुर द्वारा शुरू की गई है, वास्तव में उसकी नई वैवाहिक जिंदगी की शांति और गरिमा को भंग करने का प्रयास है। दोनों माता-पिता का नैतिक और कानूनी कर्तव्य है कि वे सह-पालन-पोषण करें और बच्चे के कल्याण में योगदान दें। लेकिन यह जिम्मेदारी आपसी सम्मान और अंतिम न्यायिक निर्णयों की सीमाओं के भीतर ही निभाई

14 साल के Enrollment के बाद, बीबीएयू ने दलित पीएचडी स्कॉलर को ‘Expels ’ आरोपों के चलते निष्कासित कर दिया, बहुजन कार्यकर्ताओं ने ‘मनुवादी अत्याचार’ की निंदा की

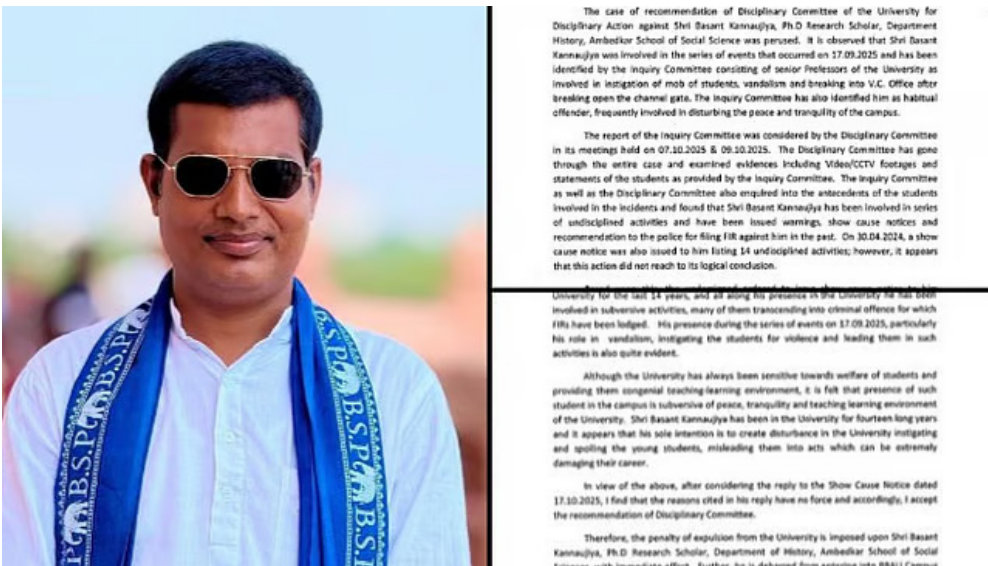
कुलपति राज कुमार मित्तल द्वारा हस्ताक्षरित विश्वविद्यालय के आधिकारिक ज्ञापन में कन्नौजिया की पहचान एक जाँच समिति द्वारा कथित तौर पर छात्र भीड़ को उकसाने, तोड़फोड़ करने और कुलपति कार्यालय में घुसपैठ करने के आरोप में किए जाने का विवरण दिया गया है।

“इक्वालिटी एंड जस्टिस”
“पटियाला 19 नवंबर”
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

लखनऊ – बाबासाहेब भीमराव अंबेडकर विश्वविद्यालय (बीबीएयू) ने अंबेडकर स्कूल ऑफ सोशल साइंसेज के इतिहास विभाग से पीएचडी शोधार्थी बसंत कन्नौजिया को निष्कासित करके राष्ट्रीय स्तर पर हंगामा खड़ा कर दिया है। बसंत कन्नौजिया ने वहां 14 साल तक अध्ययन किया था। “विध्वंसक गतिविधियों” और 17 सितंबर को परिसर में हुई झड़प में संलिप्तता के आरोपों पर आधारित इस फैसले को बहुजन कार्यकर्ताओं ने सरासर “अत्याचार” करार दिया है। वे इसे शिक्षा जगत में दलितों की आवाज पर लक्षित हमला मानते हैं।

कुलपति राज कुमार मित्तल द्वारा हस्ताक्षरित विश्वविद्यालय के आधिकारिक ज्ञापन में कन्नौजिया की पहचान एक जाँच समिति द्वारा कथित तौर पर छात्र भीड़ को भड़काने, तोड़फोड़ करने और कुलपति कार्यालय में घुसने के आरोप में किए जाने का विवरण दिया गया है। सीसीटीवी फुटेज, छात्रों की गवाही और 2012 से अब तक 14 कारण बताओ नोटिस और कई एफआईआर सहित उनके पिछले रिकॉर्ड के आधार पर, अनुशासन समिति ने 7 और 9 अक्टूबर, 2025 को हुई बैठकों में निष्कासन की सिफारिश की। 17 अक्टूबर को कन्नौजिया द्वारा किसी भी हिंसक भूमिका से इनकार करने और उनके कार्यों को कल्याणकारी वकालत के रूप में प्रस्तुत करने के बावजूद, कुलपति ने उनकी सजा बरकरार रखी और उन्हें परिसर और

भविष्य में प्रवेश से प्रतिबंधित कर दिया।

“यद्यपि विश्वविद्यालय हमेशा से छात्रों के कल्याण और उन्हें अनुकूल शिक्षण-अधिगम वातावरण प्रदान करने के प्रति संवेदनशील रहा है, फिर भी यह महसूस किया जाता है कि परिसर में ऐसे छात्रों की उपस्थिति विश्वविद्यालय की शांति, सौहार्द और शिक्षण-अधिगम वातावरण के लिए विनाशकारी है। श्री बसंत कन्नौजिया चौदह वर्षों से विश्वविद्यालय में हैं और ऐसा प्रतीत होता है कि उनका एकमात्र उद्देश्य विश्वविद्यालय में अशांति पैदा करना, युवा छात्रों को भड़काना और बिगाड़ना, उन्हें ऐसे कार्यों के लिए गुमराह करना है जो उनके करियर को बहुत नुकसान पहुँचा सकते हैं।”

जवाब में, कन्नौजिया के समर्थक और बहुजन नेटवर्क लामबंद हो गए हैं और इस कदम की निंदा करते हुए इसे डॉ. बी.आर. अंबेडकर को सम्मानित करने वाले संस्थानों में जातिगत पूर्वाग्रह का प्रतीक

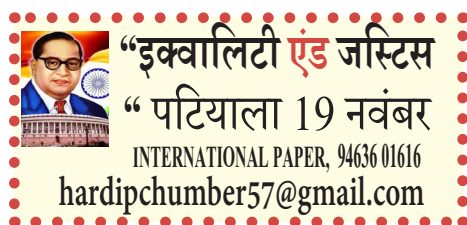
बताया है। सोशल मीडिया पर राष्ट्रीय अनुसूचित जाति आयोग और शिक्षा मंत्रालय से हस्तक्षेप की मांग करने वाले पोस्टों की बाढ़ आ गई है। कार्यकर्ताओं का दावा है कि उनका असली अपराध परिसर में भेदभाव के खिलाफ आंबेडकरवादी आदर्शों का समर्थन करना था।

इस आक्रोश को और बढ़ाते हुए, प्रमुख बहुजन कार्यकर्ताओं ने अधिकारियों से एक सीधी अपील जारी की है। एक व्यापक रूप से साझा किए गए बयान में, उन्होंने घोषणा की: “हम भारत सरकार और शिक्षा मंत्रालय से मांग करते हैं कि वे इस मामले में तुरंत हस्तक्षेप करें, निष्पक्ष जाँच करें और विश्वविद्यालय प्रशासन को शोध छात्र बसंत कन्नौजिया के निष्कासन को तत्काल प्रभाव से रद्द करने का निर्देश दें।” यह आह्वान विश्वविद्यालय नेतृत्व में “मनुवादी” तत्वों द्वारा दलित और पिछड़े विद्वानों को निशाना बनाने के एक कथित पैटर्न को उजागर करता है, और शैक्षणिक स्वतंत्रता की रक्षा के लिए इसे तुरंत वापस लेने का आग्रह करता है।

उत्तर प्रदेश भर के छात्र संघों की एकजुटता के साथ, जैसे-जैसे ऑनलाइन और ऑफलाइन विरोध प्रदर्शन बढ़ रहे हैं, यह विवाद भारत की उच्च शिक्षा में गहरी खामियों को उजागर करता है। बीबीएयू के अधिकारी ज्ञापन के अलावा चुप्पी साधे हुए हैं, लेकिन पारदर्शिता के लिए दबाव बढ़ रहा है, क्योंकि उन्हें डर है कि इससे कन्नौजिया का करियर प्रभावित हो सकता है और अंबेडकर के नाम वाले विश्वविद्यालय में असहमति की आवाज दब सकती है

संविधान माह विशेष: ‘अम्बेडकर ने संविधान की एक लाइन भी ...’– मप्र नवोदय स्कूल का पुराना विडियो सोशल मीडिया पर फैला रहा भ्रम! जानिये कैसे हुआ हमारे संविधान का जन्म

संविधान की मूल प्रति को हाथ से लिखा गया था और यह काम प्रेम बिहारी नारायण रायजादा ने किया।

नई दिल्ली- नवंबर महीना संविधान दिवस के रूप में मनाया जाता है, जब पूरे देश में डॉ. बाबासाहेब भीमराव अम्बेडकर

को भारतीय संविधान के प्रमुख निर्माता के रूप में याद किया जाता है। लेकिन संविधान के 75 वर्ष पूरे होने के बावजूद आज भी कुछ लोग संविधान लिखने के सवाल पर बाबासाहेब को अपमानित करने का कोई मौका नहीं छोड़ते।

मध्यप्रदेश के रायसेन जिले के बाड़ी स्थित जवाहर नवोदय विद्यालय में तीन साल पहले (2022) दिए गए एक विवादास्पद बयान का वीडियो सोशल मीडिया पर फिर से वायरल हो रहा है। इसमें स्कूल के तत्कालीन प्राचार्य जितेंद्र कुमार मिश्रा खुले मंच पर कहते नजर आ रहे हैं कि “डॉ. बाबासाहेब अम्बेडकर ने संविधान की एक लाइन भी नहीं लिखी।” यह बयान न केवल ऐतिहासिक तथ्यों को तोड़-मरोड़ रहा है, बल्कि बहुजन समाज के आत्मसम्मान पर गहरा प्रहार भी कर रहा है।

यह वीडियो 26 नवंबर 2022 को संविधान दिवस के अवसर पर आयोजित एक कार्यक्रम का है, जहां विद्यालय के प्राचार्य छात्रों को संबोधित कर रहे थे। वीडियो में प्रिंसिपल जितेंद्र मिश्रा स्पष्ट रूप से कहते हैं, “डॉ. बाबासाहेब अम्बेडकर ने संविधान की एक लाइन भी नहीं लिखी। यह बड़ी भ्रांति है कि उन्होंने लिखा है। संविधान प्रेम बिहारी नारायण रायजादा ने लिखा है, जिन्होंने इटैलियन लेखन कला में महारत हासिल की थी और उनकी हैंडराइटिंग अत्यंत उत्कृष्ट थी।” यह बयान छात्रों के बीच फैलाया गया ‘ज्ञान’ अब 2025 में फिर से वायरल हो गया है। एक्स (पूर्व ट्विटर) पर अनेक यूजर्स ने इसे शेयर किया है। सोशल मीडिया पर यह वीडियो तेजी से फैल रहा है। 2022 में भी इस बयान पर भारी विरोध हुआ था, जिसके बाद प्राचार्य को स्पष्टीकरण देना पड़ा।

यह बयान भले ही आंशिक रूप से सही लगे, लेकिन यह संविधान निर्माण की पूरी प्रक्रिया को नजरअंदाज करता है। भारतीय संविधान का मूल मसौदा (ड्राफ्ट) डॉ. बाबासाहेब अम्बेडकर की अध्यक्षता

वाली ड्राफ्टिंग कमिटी ने तैयार किया था। संविधान सभा ने 26 नवंबर 1949 को इसे अपनाया और 26 जनवरी 1950 को लागू किया गया। अम्बेडकर को ‘संविधान के प्रमुख शिल्पकार’ (Chief Architect) कहा जाता है क्योंकि उन्होंने सामाजिक न्याय, समानता और मौलिक अधिकारों जैसे मूल सिद्धांतों को आकार दिया। लेकिन शारीरिक रूप से संविधान की कॉपी लिखने का काम एक कलाकार ने किया था।

संविधान की मूल प्रति को हाथ से लिखा गया था, और यह काम प्रेम बिहारी नारायण रायजादा ने किया। 1901 में जन्मे रायजादा एक प्रसिद्ध कैलीग्राफर थे, जिन्होंने इटैलियन फ्लोइड स्टाइल में यह कार्य पूरा किया। उन्होंने छह महीने में 251 पृष्ठों वाली यह प्रति तैयार की, जिसकी सजावट नंदलाल बोस जैसे कलाकारों ने की। रायजादा का योगदान अमूल्य है, लेकिन यह ड्राफ्टिंग से अलग है – जैसे कोई इमारत का डिजाइन आर्किटेक्ट करता है, तो पेंटिंग आर्टिस्ट वायरल बयान इसी भ्रम को बढ़ावा देता है।

13 दिसंबर 1946 को संविधान सभा ने औपचारिक रूप से भारत के संविधान को तैयार करने का अपना कार्य शुरू किया। जवाहरलाल नेहरू ने उद्देश्य प्रस्ताव पेश किया, जिसका उद्देश्य भारत को एक स्वतंत्र संप्रभु गणराज्य घोषित करना और इसके भविष्य को नियंत्रित करने के लिए एक संविधान बनाना था। संकल्प ने संविधान सभा के काम का मार्गदर्शन करने के लिए सामान्य सिद्धांत स्थापित किए। 22 जनवरी, 1947 को संविधान सभा ने प्रस्ताव अपनाया।

संविधान निर्माण के लिए प्रारूप समिति का गठन किया गया था।

इस प्रारूप समिति में 7 सदस्य - डॉ. बी.आर. अम्बेडकर- समिति के अध्यक्ष, अल्लादी कृष्णास्वामी अय्यर, एन गोपालस्वामी, के.एम मुंशी, मोहम्मद सादुल्ला, बी.एल. मित्र, डी.पी. खेतान - शामिल थे। इसकी स्थापना 29 अगस्त, 1947 को की गई थी। यह समिति भारतीय संविधान का मसौदा तैयार करने के लिए जिम्मेदार थी। भारतीय संविधान सभा में कुल 389 सदस्य थे। ये सदस्य भारत के संविधान का मसौदा तैयार करने के लिए जिम्मेदार थे। भारत का संविधान 26 नवंबर, 1949 को अपनाया गया था और संविधान के अंतिम संस्करण पर 24 जनवरी 1950 को विधानसभा के सदस्यों द्वारा हस्ताक्षर किए गए और यह 26 जनवरी 1950 को लागू हुआ।

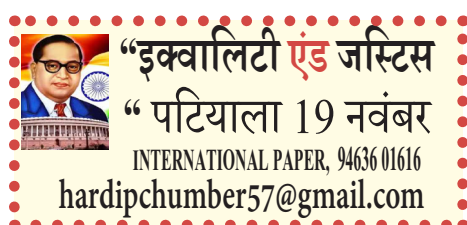
कुल मिलाकर, 284 सदस्यों ने वास्तव में संविधान पर हस्ताक्षर किए थे। जिस दिन संविधान पर हस्ताक्षर किये जा रहे थे, उस दिन बाहर बूदाबांदी हो रही थी और इसे एक अच्छे शगुन के संकेत के रूप में समझा गया। संविधान सभा में विभिन्न पृष्ठभूमि के विभिन्न प्रमुख नेता और सदस्य शामिल थे।

तीन साल में बना संविधान का मसौदा, खर्चा 64 लाख रु

स्वतंत्र भारत के लिए संविधान का मसौदा तैयार करने के अपने ऐतिहासिक कार्य को पूरा करने में संविधान सभा को लगभग तीन साल (सटीक रूप से दो साल, ग्यारह महीने और सत्रह दिन) लगे। इस अवधि के दौरान, इसमें कुल 165 दिनों के ग्यारह सत्र आयोजित हुए।

MP सिंहस्थ लैंड पुलिंग एक्ट निरस्त: किसान आंदोलन से ठीक पहले सरकार ने मानी सभी मांगें, उज्जैन में बड़ी राहत

लैंड पुलिंग एक्ट के पीछे सरकार की बड़ी योजना थी। सिंहस्थ मेला क्षेत्र को स्थायी रूप से विकसित करने के लिए उज्जैन विकास प्राधिकरण एक 2000 करोड़ रुपए की मेगा योजना लागू करने जा रहा था।

भोपाल। उज्जैन के किसानों के लिए एक बड़ी राहत मिल गई है। मध्यप्रदेश सरकार ने विवादित सिंहस्थ लैंड पुलिंग एक्ट को पूरी तरह निरस्त कर दिया। भारतीय किसान संघ के आह्वान पर 18 नवंबर को होने वाले ‘डेरा डालो, घेरा डालो’ आंदोलन से ठीक पहले सरकार ने किसानों की सभी मांगें मान लीं। इससे न केवल एक बड़े टकराव की संभावना टल गई, बल्कि उज्जैन में सिंहस्थ 2028 की तैयारियों को लेकर जारी राजनीतिक और प्रशासनिक तनाव भी कम हुआ है।

केंद्र से मिले निर्देशों के बाद किसान संघ का प्रतिनिधिमंडल मुख्यमंत्री के बुलावे पर उज्जैन से भोपाल पहुंचा। मुख्यमंत्री आवास में हुई बैठक में किसान संघ के पदाधिकारी, भाजपा नेता, उज्जैन के जनप्रतिनिधि, मुख्य सचिव अनुराग जैन, संभागायुक्त आशीष सिंह और कलेक्टर रोशन सिंह सहित कई अधिकारी मौजूद रहे। किसान संघ ने मुख्यमंत्री को अपनी मांगों का विस्तृत पत्र सौंपा, जिसके बाद सीएम डॉ. मोहन यादव ने नगरीय प्रशासन एवं जिला प्रशासन को तत्काल आदेश जारी करने के निर्देश दिए। इसी बीच पूर्व मुख्यमंत्री उमा भारती भी सीएम हाउस पहुंचीं और लगभग आधे घंटे तक मुख्यमंत्री से चर्चा की।

किसान संघ की सीएम के साथ हुई बैठक

बैठक में सिंहस्थ के आयोजन को दिव्य, भव्य और

विश्वस्तरीय बनाने के लिए व्यापक चर्चा हुई। किसान संघ ने स्पष्ट रूप से कहा कि स्थायी निर्माण के नाम पर किसानों की भूमि अधिग्रहण की प्रक्रिया

स्वीकार्य नहीं है। सरकार ने साधु-संतों और किसानों दोनों के हितों को ध्यान में रखते हुए अंततः लैंड पुलिंग एक्ट को समाप्त करने का निर्णय लिया। इससे उज्जैन के 1806 किसानों को बड़ी राहत मिली है, जिनकी लगभग 2376 हेक्टेयर जमीन इस योजना के अंतर्गत प्रस्तावित थी।

सरकार ने नई व्यवस्था में भूमि उपयोग का विस्तृत खाका प्रस्तुत किया। इसके अंतर्गत 50 प्रतिशत भूमि मूल किसान या भू-स्वामी के पास ही रहेगी। 25 प्रतिशत भूमि पर सड़कें, स्टॉर्म वाटर ड्रेन, सीवर लाइन, अंडरग्राउंड बिजली आदि जैसी बुनियादी सुविधाएं विकसित की जाएंगी। 5 प्रतिशत भूमि पर पार्क और ग्रीन बेल्ट बनेगी, वहीं 5 प्रतिशत जमीन पर पार्किंग, जनसुविधा केंद्र, अस्पताल, स्कूल और बिजली सब-स्टेशन जैसी सार्वजनिक सुविधाएं विकसित होंगी। बची हुई 15 प्रतिशत भूमि सिंहस्थ से जुड़े अन्य कार्यों के लिए उपयोग में लाई जाएगी।

किसान संघ के अध्यक्ष कमल सिंह आंजना ने सरकार के फैसले का स्वागत किया और इसे उज्जैन की बड़ी जीत

बताया। उन्होंने कहा कि सरकार ने किसानों की बात सुनी, विरोध को समझा और समय रहते सही निर्णय लिया। आंजना ने यह भी कहा कि सरकार के पास पहुंची इंटेलिजेंस रिपोर्ट ने प्रशासन को सावधान कर दिया था। रिपोर्ट में उज्जैन में संभावित अव्यवस्था और बड़े पैमाने पर किसानों के जुटने की संभावना बताई गई थी। इस दबाव ने भी सरकार को निर्णय लेने में तेजी दिखाई। आंदोलन स्थगित कर दिया गया है और केवल एक प्रतीकात्मक रैली निकाली जाएगी।

नेता प्रतिपक्ष ने कहा- “किसानों की जीत हुई”

इस फैसले के बाद राजनीतिक प्रतिक्रियाएं भी तेज रहीं। नेता प्रतिपक्ष उमंग सिंघार ने सरकार के कदम को किसानों की जीत बताया। उन्होंने कहा कि यदि सरकार शुरुआत से किसानों की बात सुन लेती, तो यह स्थिति नहीं बनती। सिंघार

इनमें से 114 दिन संविधान के मसौदे पर विचार करने में व्यतीत हुए। संविधान निर्माताओं ने लगभग 60 देशों के संविधानों का अध्ययन किया था, संविधान को बनाने में कुल 64 लाख रुपये का खर्च आया।

संविधान सभा की संरचना- कैबिनेट मिशन द्वारा अनुशंसित योजना के अनुसार, सदस्यों को प्रांतीय विधान सभाओं के सदस्यों द्वारा अप्रत्यक्ष चुनाव द्वारा चुना जाता था। व्यवस्था इस प्रकार थी: (i) प्रांतीय विधान सभाओं के माध्यम से 292 सदस्य चुने गए; (ii) 93 सदस्यों ने भारतीय रियासतों का प्रतिनिधित्व किया; और (iii) 4 सदस्यों ने मुख्य आयुक्तों के प्रांतों का प्रतिनिधित्व किया। इस प्रकार सभा की कुल सदस्यता 389 होनी थी। हालांकि 3 जून, 1947 की माउंटबेटन योजना के तहत विभाजन के परिणामस्वरूप, पाकिस्तान के लिए एक अलग संविधान सभा की स्थापना की गई और कुछ प्रांतों के प्रतिनिधि इसके सदस्य नहीं रहे। परिणामस्वरूप संविधान सभा की सदस्य संख्या घटकर 299 रह गई।

बी.एन. राव: संविधान निर्माण में ‘असली निर्माता’ की बहस

संविधान निर्माण में एक और नाम अक्सर बहस का विषय बनता है – सर बेनेगल नरसिंग राव (बी.एन. राव)। 1946 में संविधान सभा के संवैधानिक सलाहकार के रूप में नियुक्त राव ने प्रारंभिक मसौदा (एफ ड्राफ्ट) तैयार किया था। उन्होंने विभिन्न देशों के संविधानों का अध्ययन कर एक ब्लूप्रिंट बनाया, जो ड्राफ्टिंग कमिटी के लिए आधार बना। कुछ इतिहासकारों का मानना है कि राव ही ‘असली संविधान निर्माता’ थे, क्योंकि अम्बेडकर ने उनके ड्राफ्ट पर ही काम किया। लेकिन आधिकारिक रूप से, संविधान सभा ने अम्बेडकर को ही प्रमुख भूमिका दी। राव का योगदान महत्वपूर्ण था, पर यह सामूहिक प्रयास का हिस्सा था, न कि एकल।

संविधान के 75 वर्ष पूरे होने पर यह वायरल वीडियो एक कड़वी याद दिलाता है कि लोकतंत्र की नींव को मजबूत रखने के लिए सत्य की रक्षा जरूरी है। बाबासाहेब अम्बेडकर की विरासत को सम्मान देने का समय है, न कि उसे कमतर ठहराने का।